

Електронна петиція

“Звернення екосвідомої молоді, юних природоохоронців та педагогів закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку до органів державної влади, місцевого самоврядування”

Юні екологи-природоохоронці, представники Дитячого екологічного парламенту, а також педагоги-позашкільники закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку звертаються до представників органів державної влади, представників органів місцевого самоврядування щодо припинення процесу об'єднання (реорганізації) профільних закладів позашкільної освіти в єдиний комплексний заклад освіти.

Системі позашкільної освіти в Україні належить важливе місце у створенні додаткових можливостей для учнівської молоді у самовизначенні, саморозвитку, самореалізації, формуванні її патріотичних почуттів, моральних рис, соціально-громадянської позиції. Тому сьогодні надзвичайно важливо підтримувати профільну позашкільну освіту.

Позашкільна освіта в Україні — унікальне національно-культурне надбання. На сьогодні у закладах позашкільної освіти створено потужне виховне середовище, в якому успішно формується особистість дитини. Саме на рівні позашкільної освіти дитина не лише має змогу діяльнісно утвердитися у набутті знань й компетентностей, але й якісно їх вдосконалити, задовольнити власні пізнавальні інтереси.

В умовах війни значення позашкільної освіти виняткове. Вона у цьому сенсі має значні переваги, зважаючи на її специфіку, як-от: мобільність, варіативність, соціально-педагогічну спрямованість, добровільність, доступність та можливості здійснення у різноманітних формах (гурток, студія, клуб або інше творче об'єднання); орієнтацію на інклюзивність та безбар'єрність.

На жаль, є приклад недотримання місцевими органами влади й управління освітою Закону України «Про позашкільну освіту» щодо збереження і розширення мережі закладів позашкільної освіти державної, комунальної та приватної форм власності; скорочення кількості гуртків і творчих об'єднань, а відтак і дітей, які навчаються у закладах позашкільної освіти всіх регіонів України; нерівномірність доступу до позашкільної освіти в місті та в сільській місцевості; незадовільне матеріально-технічне забезпечення позашкільної освіти місцевих рівнів (особливо районних і сільських).

Ми занепокоєні ситуацією, що склалася навколо об'єднання обласних профільних закладів позашкільної освіти. Порушується державна політика у сфері позашкільної освіти, право дітей на навчання у закладах позашкільної освіти, ліквідуються окремі юридичні особи, обласні профільні заклади позашкільної освіти, які в області координують діяльність за одним з основних напрямів позашкільної освіти — еколого-натуралістичний, військово-патріотичний, науково-технічний та ін.

Міністерство освіти і науки України в період воєнного стану зверталось до місцевих органів виконавчої влади з проханням докласти всіх зусиль щодо збереження мережі закладів позашкільної освіти в регіонах та не реформувати її шляхом злиття або ліквідації (лист від 14.04. 2022 № 1/4142-22). Рішення про об'єднання закладів позашкільної освіти призводить до порушення частини 2 статті 9 Закону України «Про позашкільну освіту», якою визначається, що

державна політика у сфері позашкільної освіти спрямована на збереження та розвиток комунальних закладів позашкільної освіти без права їх перепрофілювання, перепідпорядкування, злиття, передачі приміщень, обладнання, техніки в оренду, концесію, відчуження (продажу) землі, майна.

Частиною 7 статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що майнові операції, які здійснюються органами місцевого самоврядування з об'єктами права комунальної власності, не повинні ослаблювати економічних основ місцевого самоврядування, зменшувати обсяг та погіршувати умови надання послуг населенню.

Тобто об'єднання різнопрофільних комунальних закладів позашкільної освіти в єдиний заклад є недоцільним, тому що кожен заклад несе різний вектор в освітньому процесі та відіграє значну роль в освітньому, економічному та соціальному секторах розвитку певного регіону.

Не зважаючи на призупинення в попередніх роках об'єднання закладів позашкільної освіти (профільних обласних, міських, районних) в єдиний комплексний заклад, станом на сьогодні, на жаль, відбулись подібні процеси в Рівненській, Закарпатській та Хмельницькій областях.

У зв'язку із війною в Україні, сучасна екологічна ситуація в світі та Україні, зокрема, загострюється з кожним днем. Світова екологічна спільнота переймається подіями в Україні, адже питання екології та зміни клімату – це не проблема однієї країни.

Недарма екологічне виховання визнане одним із найважливіших пріоритетів ЮНЕСКО, Національної доктрини розвитку освіти України XXI століття, інших основоположних документів. Бо екологічна освіта — це не лише про професійних екологів, це про виховання екосвідомого, здорового та відповідального суспільства, яке реалізується через освітнє середовище закладів позашкільної освіти еколога-натуралістичного профілю.

Адже еколога-натуралістичні центри (станції юних натуралістів) є активним інформаційним провайдером екологічної освіти та освіти в інтересах сталого розвитку суспільства і Глобальних цілей, міжнародних екологічних освітніх проєктів, ініційованих організаціями високих рангів – ПРООН, ОБСЄ – «Green pack Ukraine, Black Sea box, Ozonaction, GLOOBE; організатором і виконавцем низки практичних еколога-освітніх тренінгів для педагогів всієї України з проблематики сучасної екологічної освіти; координують діяльність дитячих громадських екологічних організацій.

Профільні еколога-натуралістичні заклади позашкільної освіти мають потужну матеріально-технічну базу (навчально-дослідні земельні ділянки, учнівські теплиці, навчально-дослідні тваринницькі комплекси, дендропарки, учнівські лісництва тощо), на базі якої проводиться дослідницька та дослідно-експериментальна робота.

Вважаємо, що об'єднання (реорганізація, а в деяких випадках і ліквідація) закладів позашкільної освіти еколога-натуралістичного напрямку матиме негативні наслідки для позашкільної освіти в Україні.

Просимо громадськість України підтримати нашу петицію до органів державної влади, місцевого самоврядування щодо накладання мораторію на процеси об'єднання (реорганізації/перепрофілювання, ліквідації) закладів позашкільної освіти еколога-натуралістичного напрямку під час дії воєнного стану в Україні.

Обговорено і схвалено на засіданні колегії директорів закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного профілю (рішення колегії від 30.03.2023 р.).

Позашкільна громада екологів, біологів, натуралістів, юннатів